Articolul 6 din Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea şi combaterea evaziunii fiscale. Neconstituţionalitate. Efecte

Daniel Niţu,

lector universitar doctor la Universitatea Babeş-Bolyai Cluj-Napoca, Facultatea de Drept și avocat, membru al Baroului Cluj

Rezumat: Pe data de 7 mai 2015, Curtea Constituțională a României a declarat neconstituțional articolul 6 din Legea nr. 241 privind prevenirea și combaterea evaziunii fiscale. Articolul 6 incrimina reținerea și nevărsarea cu intenție a sumelor reprezentând impozite sau contribuții cu reținere la sursă.

În prezentul studiu, autorul, unul dintre avocații care a ridicat cu succes excepția neconstituționalității articolului 6 din Legea evaziunii nr. 245, prezintă pe scurt argumentele din spatele excepției și consecințele ce derivă din Decizia Curții Constituționale.

Excepția s-a bazat practic pe lipsa de predictibilitate și claritate a noțiunii de „impozite și contribuții cu reținere la sursă” folosită în articolul 6, care a fost interpretată ca incluzând, de asemenea, și taxele speciale pe transferul drepturilor reale de proprietate. Partea finală a studiului se axează pe consecințele Deciziei emise de Curtea Constituțională, care, după publicarea sa în Monitorul Oficial, va fi echivalentă cu o lege de dezincriminare.

1. Cuvânt-înainte

Prezentul studiu nu se doreşte a fi o analiză exhaustivă a problematicii expuse, analiză ce de altfel nici nu ar fi posibilă la acest moment, în condiţiile în care nu este disponibilă motivarea Deciziei Curţii Constituţionale, fără doar şi poate „nucleul” dur al obiectului analizei.

Pentru a nu fi acuzaţi de subiectivism, precizăm dintr-un bun început că am făcut parte din echipa de avocaţi care a invocat excepţia de neconstituţionalitate a prevederilor art. 6 în faţa instanţei de fond, iar apoi a susţinut-o în faţa Curţii Constituţionale. Totuşi, ulterior prezentării „istoricului” excepţiei, vom încerca să analizăm – dintr-o perspectivă (sperăm noi) obiectivă – modul în care norma de incriminare răspundea exigenţelor teoretice ale utilizării aşa-numitelor «norme cadru sau în alb».

Prin urmare, în rândurile care urmează, vom încerca doar să prezentăm elementele caracteristice ale normei de incriminare din articolul 6 din Legea nr. 241/2005 privind prevenirea şi combaterea evaziunii fiscale, problemele pe care norma le-a generat şi care au fost avute în vedere, credem noi, în pronunţarea deciziei de către Curtea Constituţională, respectiv, în final, efectele pronunţării deciziei.

2. Preliminarii. Art. 6 din Legea nr. 241/2005

Conform art. 6 din Legea nr. 241/2005, în forma ultimă în vigoare anterior Deciziei Curţii Constituţionale, *constituie infracţiune şi se pedepseşte cu închisoare de la un an la 6 ani reţinerea şi nevărsarea, cu intenţie, în cel mult 30 de zile de la scadenţă, a sumelor reprezentând impozite sau contribuţii cu reţinere la sursă.*

Anterior, conform Legii nr. 87/1994 pentru combaterea evaziunii fiscale, „nereţinerea sau nevărsarea, potrivit legii, la termenele legale, de către contribuabilii cărora le revin asemenea obligaţii a impozitelor, taxelor şi a contribuţiilor care se realizează prin stopaj la sursă”

constituia contravenţia prevăzută de art. 13 alin. (1) lit. e), respectiv art. 17 alin. (1) lit. f) în forma iniţială.

Intrarea în vigoare a Legii nr. 241/2005 a evidenţiat dorinţa legiuitorului de a trece în sfera dreptului penal o astfel de conduită ilicită, în considerarea unei mai bune protecţii a relaţiilor sociale privitoare la asigurarea încasării la timp, potrivit dispoziţiilor legale, a obligaţiilor bugetare datorate de contribuabili.

Norma de incriminare din cadrul art. 6, trimiţând, în mod generic, la sintagma „impozite sau contribuţii cu reţinere la sursă", trebuia să reprezinte principalul mijloc de protecţie a relaţiilor sociale în domeniu. În realitate, s-a ajuns însă la o suprapunere cu alte norme de incriminare din diverse acte normative speciale, ce reglementau diverse categorii de contribuţii sociale – pensii şi asigurări sociale, asigurări pentru şomaj, asigurări pentru accidente de muncă şi boli profesionale, asigurări sociale de sănătate etc. Supralegiferarea a determinat ca reprezentanţii Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie să emită o Notă privind încadrarea juridică a faptei de nevirare a contribuţiilor cu reţinere la sursă în dispoziţiile art. 6 din Legea nr. 241/2005 sau conform altor dispoziţii penale, venind astfel în sprijinul organelor de urmărire penală[1]. Precizăm că documentul a fost trimis în sistem unităţilor de parchet din teritoriu, nefiind un document care a beneficiat de o publicitate reală, spre exemplu, neajungând la potenţialul destinatar al normei, contribuabilul.

Oricum, în timp, suprapunerile nepermise au fost parţial soluţionate – fie prin interpretarea conferită de *Nota* amintită, fie mai ales prin intervenţia legiuitorului care, raportându-se la norma generală nou-introdusă din Legea evaziunii fiscale, a ales să elimine textele din actele normative speciale (astfel de intervenţii au fost făcute succesiv prin Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, respectiv mai ales prin Legea nr. 187/2012

privind punerea în aplicare a Codului penal, unde s-a avut în vedere tocmai corelarea legislaţiei speciale cu norma generală din cuprinsul art. 6).

Prin urmare, *grosso modo*[2], putem afirma că, la momentul intrării în vigoare a noului Cod penal, domeniul generic numit „stopajului la sursă” era protejat cu mijloace de natură penală prin intermediul art. 6 din Legea nr. 241/2005.

3. Minuta Deciziei Curţii Constituţionale. Neconstituţionalitatea art. 6 din Legea nr. 241/2005

În data de 7 mai 2015, cu majoritate de voturi, Curtea Constituţională a admis o excepţie de neconstituţionalitate invocată în raport de prevederile art. 6 din Legea nr. 241/2005 privind prevenirea şi combaterea evaziunii fiscale, constatând că dispoziţiile analizate sunt neconstituţionale.

Pentru a decide astfel, „Curtea a constatat că legea nu defineşte noţiunea de „impozite sau contribuţii cu reţinere la sursă”, astfel că norma care incriminează infracţiunea de evaziune fiscală prevăzută de art. 6 din Legea nr. 241/2005 nu întruneşte condiţiile de *claritate*, *previzibilitate şi accesibilitate* (s.n., D.N.), încălcând prevederile constituţionale (…)”.

Pe marginea acestei soluţii s-au ridicat deja semne de întrebare legate de motivul şi, mai ales, de momentul pentru care Curtea Constituţională, la aproape 10 ani de la intrarea în vigoare a Legii nr. 241/2005, a ajuns să considere dispoziţiile art. 6 ca fiind contrare legii fundamentale.

3.1. Impozitul datorat ca urmare a venitului din transferul proprietăţilor imobiliare

Aşa cum am arătat şi în debutul studiului nostru, deşi deocamdată ne putem raporta doar la minuta Deciziei, credem că prezentarea „istoricului” excepţiei invocate în faţa Curţii de Apel Cluj poate aduce unele clarificări în raport şi de

întrebările mai sus expuse. Astfel, aşa cum vom vedea, elementele-premisă au constat într-un cumul de factori: existenţa unor reglementări normative în sine defectuoase, apariţia unor interpretări mai mult decât discutabile ale organelor din domeniul fiscal, respectiv relativ recent dublate de interpretări criticabile, din partea unor reprezentanţi ai Ministerului Public. Evident, toate acestea în defavoarea contribuabilului, respectiv inculpatului, după caz.

Astfel, puţin cunoscut opiniei generale, neconstituţionalitatea art. 6 din Legea nr. 241/2005 a plecat de la un impozit mai puţin întâlnit, şi anume impozitul corespondent venitului obţinut ca urmare a transferului dreptului de proprietate şi al dezmembrămintelor acestuia asupra construcţiilor şi terenurilor de orice fel, precum şi asupra terenurilor de orice fel, fără construcţii.

Precizăm, în acest context, că art. 77^1 alin. (1) C.fisc. prevede că „la transferul dreptului de proprietate şi al dezmembrămintelor acestuia, prin acte juridice între vii (…), contribuabilii datorează un impozit (…)”. Alin. (6) din acelaşi articol stipulează că impozitul de la alin. (1) „se va calcula şi se va încasa de notarul public, înainte de autentificarea actului (…). Impozitul calculat şi încasat se virează până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care a fost reţinut”.

[1] A se vedea Ministerul Public. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie. Cabinet Adjunct Procuror General, *Notă privind încadrarea faptei de nevirare a contribuţiilor cu reţinere la sursă în dispoziţiile art. 6 din Legea nr. 241/2005 sau conform altor dispoziţii penale, în raport de caracterul general/special şi de succesiunea cronologică a actelor normative* (nr. 3848/2012).

[2] Ne permitem să avem rezerve, deoarece, aşa cum vom arăta

în secţiunea finală a studiului, dedicat efectelor deciziei Curţii Constituţionale, vom vedea că au rămas unele norme de incriminare în legislaţia specială care ar putea fi incidente în cazul unor impozite sau contribuţii din seria celor cu reţinere la sursă.

Citiți articolul integral în revista Tax Magazine nr. 5/mai 2015. Detalii despre abonare aici. În plus, la abonamentele realizate în luna iunie 2015 primiți **cadou** cartea Codul fiscal și Codul de procedură fiscală.

Obligativitatea raportării nefinanciare de către companiile din statele membre ale Uniunii Europene

Autor: Matei DIMOFTACHE – Managing Associate, Head of Banking & Finance

În 29 septembrie 2014 **Consiliul European** a adoptat Directiva 2014/95/EU, prima Directivă privind raportarea nefinanciara de către entitățile de interes public din UE, care a intrat în vigoare în noiembrie 2014.

Directiva 2014/95/UE modifică Directiva 2013/34/UE privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale companiilor de interes

public, având termen limită de transpunere în legislațiile statelor membre data de **20 iulie 2015**. Modificările aduse prin Directiva 2014/95/UE urmează a fi transpuse în legislațiile statelor membre până cel târziu la data de **6 decembrie 2016.**

Directiva 2014/95/UE amendează Directiva 2013/34/UE, în sensul în care introduce obligativitatea raportării performanţei non-financiare în cazul anumitor tipuri de organizații şi a modului prin care implementează o politică proprie privind asigurarea diversității la nivelurile cele mai înalte de conducere.

Directiva 2014/95/UE ia naștere în contextul în care Parlamentul European a invitat Comisia să prezinte o propunere legislativă privind prezentarea de informații nefinanciare de către întreprinderi, permițând un nivel ridicat de flexibilitate în acțiune, pentru a se ține seama de natura multidimensională a responsabilității sociale a întreprinderilor și de diversitatea politicilor în materie de responsabilitate socială a întreprinderilor.

În considerarea sensului și obiectivelor stabilite prin Comunicarea intitulată „Actul privind piața unică – Douăsprezece pârghii pentru stimularea creșterii și întărirea încrederii – «Împreună pentru o nouă creștere»”, adoptată la 13 aprilie 2011, Comisia a identificat la rândul său necesitatea de a crește la un nivel înalt și comparabil în toate statele membre transparența informațiilor sociale și de mediu furnizate de întreprinderile din toate sectoarele. **Astfel, este necesar ca întreprinderile mari și grupurile de întreprinderi, de interes public, conform definițiilor din Directivă, să întocmească o declarație nefinanciară care să conțină informații privind cel puțin aspectele de mediu, sociale și de personal, respectarea drepturilor omului, combaterea corupției și a dării de mită.**

Entitățile de interes public care sunt întreprinderi-mamă ale unui grup mare care, la data bilanțului pe o bază consolidată,

depășesc criteriul de a avea un număr mediu de 500 angajați în cursul exercițiului financiar, includ în raportul de gestiune consolidat o declarație nefinanciară consolidată care conține, în măsura în care acestea sunt necesare pentru înțelegerea dezvoltării, performanței și poziției grupului și a impactului activității sale, informații privind cel puțin aspectele de mediu, sociale și de personal, respectarea drepturilor omului, combaterea corupției și a dării de mită, inclusiv:

- descriere succintă a modelului de afaceri al grupului;
- descriere a politicilor adoptate de grup în legătură cu aceste aspecte, inclusiv a procedurilor de diligență necesară aplicate;
- rezultatele politicilor respective;
- principalele riscuri legate de aceste aspecte care decurg din operațiunile grupului, inclusiv, atunci când este relevant și proporțional, relațiile de afaceri, produsele sau serviciile sale care ar putea avea un impact negativ asupra domeniilor respective și modul în care grupul gestionează riscurile respective;
- indicatori-cheie de performanță nefinanciară relevanți pentru activitatea specifică a întreprinderii.

La solicitarea prezentării informațiilor, statele membre prevăd că întreprinderea-mamă se poate baza pe cadrele naționale (deocamdată inexistente în România), ale Uniunii (e.g. Eco-Management and Audit Scheme (EMAS), sau internaționale (e.g. United Nations Global Compact (UNGC) etc., în acest caz întreprinderea-mamă precizând cadrele pe care s-a bazat.

O întreprindere-mamă care este de asemenea filială este scutită de obligația de transmitere a declarației nefinanciare dacă întreprinderea-mamă scutită și filialele sale sunt incluse în raportul de gestiune consolidat sau în raportul separat al unei alte întreprinderi.

Dacă o întreprindere-mamă întocmește un raport separat,

corespunzător aceluiași exercițiu financiar, care se referă la întregul grup, indiferent dacă acest raport se bazează sau nu pe cadrele naționale, ale Uniunii sau internaționale, care cuprinde informațiile cerute pentru declarația nefinanciară consolidată, statele membre pot scuti întreprinderea-mamă respectivă de obligația de a întocmi declarația nefinanciară consolidată, cu condiția ca acest raport separat:

- să fie publicat împreună cu raportul consolidat de gestiune, în conformitate cu articolul 30; sau
- să fie pus la dispoziția publicului într-un termen rezonabil care nu depășește șase luni de la data bilanțului, pe site-ul întreprinderii-mamă, și să fie menționat în raportul consolidat de gestiune.

Statele membre pot impune ca informațiile din declarația nefinanciară consolidată sau din raportul separat să fie verificate de un prestator independent de servicii de asigurare.

Raportat la transpunerea în legislația românească a Directivei 34, respectiv a Directivei 95, apreciem că prevederile actelor normative de transpunere vor avea incidență directă asupra prevederilor Codului Fiscal, Legii nr. 31/1990 *privind societățile comerciale*, Ordonanței de Urgență nr. 99/2006 *privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*, Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 109/2011 *privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice* etc.

* * *

Despre autor

Matei DIMOFTACHE (39) – Managing Associate, Head of Banking & Finance

Matei deține o experiență de peste 15 ani în sistemul bancar și de asigurări.

Oferă asistență în crearea produselor și a procedurilor de creditare retail sau corporate, conceperea și implementarea procedurilor de achiziții, negociere și contracte, proceduri de mediere, proceduri anti-fraudă bancare sau specifice sistemului de asigurări, proceduri și sisteme de asistare a clienților customer care / complaints, precum și aspecte de reglementare.

*Înainte de a se alătura echipei **Duncea, Ștefănescu** în 2010, Matei a fost implicat cu precădere în creare de produse de creditare retail sau corporate, creare produse de asigurare în cadrul unor operațiuni de start-up în sistemul bancar, de asigurări sau bancassurance în grupuri bancare internaționale de renume.*

Parlamentul European votează noi reguli împotriva spălării banilor

Autor: Cătălin SĂPAȘU – Senior Lawyer

În 20 mai 2015 Parlamentul European a aprobat, cu amendamente, propunerea de Regulament privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri.

Textul aprobat pune accentul, încă din primul articol, pe *„rolul esențial în facilitarea fluxurilor ilegale de bani pe*

care îl au structurile corporative secrete care își desfășoară activitatea în și prin jurisdicție secretă, denumite în mod frecvent și paradisuri fiscale”. Propunerea de Regulament reiterează, totodată, necesitatea unui sistem care să impună prestatorilor de servicii de plată obligația de a se asigura că transferurile de fonduri sunt însoțite de informații cu privire la plătitor și la beneficiarul plății**, informații care ar trebui să fie corecte și actualizate.**

Amendamentul 7 la propunerea de Regulament aduce o noutate absolută în ceea ce privește datele cu caracter personal. Textul amendamentului prevede că ar trebui strict interzisă prelucrarea suplimentară a datelor cu caracter personal în scopuri comerciale.

Amendamentul 9 la propunerea de regulament prevede obligații pentru prestatorii de servicii financiare și anume obligația de a se asigura că „*informațiile cu privire la plătitor și la beneficiarul plății nu lipsesc și nu sunt incomplete*”. Totodată, Amendamentul 11 prevede că „*prestatorii de servicii de plată ai plătitorului, beneficiarul plății și prestatorii intermediari de servicii ar trebui să aplice măsuri tehnice și organizatorice adecvate pentru a proteja datele cu caracter personal împotriva pierderii accidentale, a modificării, a dezvăluirii neautorizate sau a accesului neautorizat*”. Toate aceste obligații contracarează riscul potențial ca transferurile anonime de fonduri să finanțeze operațiuni teroriste.

Amendamentul 38 la propunerea de Regulament oferă dreptul prestatorilor de servicii financiare să respingă transferul sau să îl suspende, în cazul în care constată că informațiile care însoțesc acest transfer sunt insuficiente.

Prestatorul de servicii de plăți al **plătitorului** și prestatorul de servicii de plăți al **beneficiarului** trebuie să țină evidențe cu privire la informațiile care însoțesc transferul de fonduri timp de cinci ani. La expirarea acestei

perioade, datele cu caracter personal vor fi șterse, dacă legislația națională nu prevede altfel.

Sancțiunile pentru nerespectarea prevederilor Regulamentului ajung până la 10% din cifra anuală de afaceri (pentru persoanele juridice) sau până la 5.000.000 EUR sau echivalent (în cazul persoanelor fizice). În cazul în care profitul realizat sau pierderea evitată ca urmare a încălcării Regulamentului pot fi cuantificate, sancțiunea poate ajunge până la de două ori valoarea profitului astfel realizat sau a pierderii evitate.

Propunerea de Regulament va fi transmisă Comisiei Europene în scopul formulării de amendamente, urmând ca apoi să fie publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, urmând a intra în vigoare în a douăzecea zi de la publicare.

* * *

Despre autor

Cătălin SĂPAŞU – Senior Lawyer

Cătălin Săpaşu *este licențiat în drept și membru al Baroului București.*

Deține oexperiență de peste 9 ani în avocatură. A participat la numeroase proiecte în domeniul juridic, axate atât pe probleme de reglementare și de guvernanță corporativă, cât și pe aspecte privind înregistrarea mărcilor comerciale și litigiile aferente, redactarea și modificarea contractelor, piața energiei electrice și misiuni de Due Diligence.

Domeniul său de competențe include următoarele specializări: aspecte corporative și comerciale, aspecte legate de reglementare, fuziuni și achiziții (inclusiv Due Diligence) și mărci comerciale.

Portofoliul său de clienți acoperă o gamă vastă de activități

și sectoare, de la industria manufacturieră și firmele de retail, până la instituțiile financiare.

Tax Magazine nr. 6 iunie 2015

- **Editorial**
  Cosmin Flavius Costaș
  Lunga vară fierbinte a dreptului fiscal
  Call for Papers: Provocările Codului fiscal şi ale Codului de procedură fiscală 2016
- **Actualitate**
  Sorin Roman
  Regimul fiscal al diurnei în cazul companiilor de transport internaţional. Detaşarea şi delegarea salariaţilor pentru prestarea de servicii transnaţionale pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, al Spaţiului Economic European sau pe teritoriul Confederaţiei Elveţiene
- **Impozite directe**
  Luisiana Dobrinescu
  Profesiile liberale şi contractele de muncă …
  Dan Chertes
  Problema deductibilității cheltuielilor efectuate cu recuperarea capacităţii de muncă a avocatului. Lipsa unei prevederi în Codul fiscal care să permită o astfel de deductibilitate. Eventual remediu legislativ
- **Impozite indirecte**
  Mădălina Andrei-Bunea, Gabriela Bucătariu
  Aplicarea cotei de TVA de 5% în cazul în care declarațiile autentice sunt prezentate de către

cumpărători ulterior autentificării contractelor de vânzare-cumpărare. Recunoașterea dreptului de deducere al contribuabilului de la data la care a devenit de drept plătitor de TVA

- **Procedură fiscală**
  Cosmin Flavius Costaş
  Despre procedurile fiscale ilicite create de autorităţile locale
- **Contribuții sociale**
  Horaţiu Sasu
  De ce ne luăm la trântă cu „marii evazionişti”: PFA, întreprinderi individuale/familiale?
- **Jurisprudență fiscală națională**
  Viorel Terzea
  Contract de achiziţii publice. Lucrări suplimentare neacceptate. Regimul juridic al impozitului pe profit şi al TVA-ului corespunzător contravalorii lucrărilor suplimentare
  Liviu Zidaru
  Birou notarial. Cheltuieli care nu au legătură cu activitatea. Nedeductibilitate
- **Jurisprudența fiscală a instanțelor europene**
  Sinteza hotărârilor în materie fiscală pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene și Curtea Europeană a Drepturilor Omului în luna iunie 2015

Modificări aduse Legii nr.

11/1991 privind combaterea concurenței neloiale

În *Monitorul Oficial* nr. 355 / 22.05.2015 a fost publicată **Legea 117 / 21.05.2015** privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 12 / 2014, pentru modificarea şi completarea Legii nr. 11 / 1991, **privind combaterea concurenței neloiale şi a altor acte în domeniul protecției concurenței**, care aduce ușoare modificări și completări OG 12/2014.

În lumina Legii, practicile comerciale neloiale sunt asimilate următoarelor situații practice:

- denigrarea unui competitor sau a produselor / serviciilor sale, realizată prin comunicarea ori răspândirea de către o întreprindere sau reprezentantul / angajatul său de informații care nu corespund realității despre activitatea unui concurent sau despre produsele acestuia, de natură să îi lezeze interesele;
- deturnarea clientelei unei întreprinderi de către un fost sau actual salariat / reprezentant al său ori de către orice altă persoană prin folosirea unor secrete comerciale, pentru care respectiva întreprindere a luat măsuri rezonabile de asigurare a protecției acestora și a căror dezvăluire poate dăuna intereselor acelei întreprinderi;
- orice alte practici comerciale care contravin uzanțelor cinstite și principiului general al bunei-credințe și care produc sau pot produce pagube oricăror participanți la piață.

O primă completare adusă prin Lege este introducerea definiției *persoanei fizice*, care reprezintă -în sensul legii- *orice fost sau actual salariat / reprezentant al unei întreprinderi sau orice altă persoană care săvârșește practici de concurență neloială, precum şi*

contravențiile prevăzute la art. 4, alin. 3. Astfel, legiuitorul extinde cadrul subiecților pasibili de aplicarea de sancțiuni, incluzând și persoanele fizice, care întreprind acțiuni de concurență neloială în defavoarea unei companii. În ceea ce privește sancționarea persoanelor fizice, limitele amenzii sunt sensibil majorate, ajungând astfel să fie cuprinse între 5.000 şi 10.000 LEI (față de 1.000 – 5.000 LEI, în vechea reglementare).

Un alt aspect de noutate vizează competența de soluționare a plângerilor introduse împotriva proceselor- verbale de constatare și sancționare a contravențiilor. Astfel, prin derogare de la prevederile OG 2 / 2001, Judecătoria Sectorului 1 București devine competentă exclusiv să se pronunțe asupra temeiniciei acestui tip de plângeri, care trebuie să fie introduse în termen de maxim 15 zile de la comunicarea actului administrativ de sancționare.

Nu în ultimul rând, din interpretarea noii reglementări, apreciem că legiuitorul a acordat o mai mare atenție situațiilor în care o persoană, care dovedește un interes legitim fără a fi necesară parcurgerea vreunei formalități în fața Consiliului Concurenței, se poate adresa direct instanțelor judecătorești competente. Astfel, pentru încetarea și interzicerea practicilor de concurență neloială, precum și pentru acoperirea prejudiciilor patrimoniale şi/sau morale, suferite ca urmare a unei practici de concurență neloială, persoanele vătămate pot alege din start calea unei proceduri contencioase.

Având în vedere că persoana prejudiciată are la îndemână două modalități tehnice de semnalare a unei practici de concurență neloială și implicit de sancționare a celui care o săvârșește (*i.e.* apelând la Consiliul Concurenței sau formulând cerere în pretenții introdusă la instanța

competentă), care va fi calea pe care o va urma în momentul în care decide să își concretizeze intenția de formulare a unei plângeri?

Fiecare dintre cele două căi procedurale prezintă anumite particularități, care pot convinge petiționarul să opteze într-un sens sau altul.

Astfel, înainte de alegerea căii de acțiune, persoana vătămată va avea în vedere impactul practicii de concurență neloială pe piață și între competitori, durata soluționării plângerii, care în cazul procedurii contencioase poate depăși timpul alocat de către aceasta în vederea obținerii unui rezultat, finalitatea soluționării petiției, având în vedere că decizia Consiliului Concurenței vizează doar sancționarea celui culpabil pentru săvârșirea unei fapte de concurență neloială, fără a antama aspecte legate de acordarea de despăgubiri persoanei / persoanelor vătămate, nivelul cheltuielilor antrenate de către partea vătămată în vederea soluționării plângerii, respectiv obținerii de despăgubiri și nu în ultimul rând gravitatea, amploarea și impactul faptelor sesizate.

În ceea ce privește procedura administrativă în fața Consiliului Concurenței, termenul în cadrul căruia autoritatea poate emite un răspuns la sesizarea completă a unei persoane este de 30 de zile pentru situațiile în care autoritatea de concurență decide respingerea sesizării, respectiv de maxim 60 de zile în cazurile în care autoritatea finalizează soluționarea sesizării prin emiterea unei decizii de constatare și, după caz, de sancționare a practicilor de concurență neloială.

De asemenea, Consiliul Concurenței poate dispune, în funcție de situația concretă, în caz de urgență, măsuri de încetare a practicilor de concurență neloială pe durata soluționării sesizării. Mai mult, punerea în

aplicare şi respectarea deciziilor emise de Consiliul Concurenței este permanent monitorizată.

Așadar, de principiu, durata procedurii administrative, de la momentul actului de sesizare, analiza sesizării și până la momentul emiterii unei decizii a Consiliului Concurenței, apreciem că este rezonabilă, iar în cazul în care speța nu implică apelarea la specialiști sau experți, costurile antrenate în acest sens sunt modice. Cu toate acestea, autoritatea de concurență nu va continua examinarea aprofundată decât a acelor încălcări pe care le va aprecia că au un impact semnificativ asupra mediului economic în ansamblu şi în care poate fi vizat un interes public.

Legea mai prevede posibilitatea persoanelor care au interes legitim de a se adresa în mod direct instanțelor de judecată, fie prin introducerea de acțiuni vizând constatarea și dispunerea încetării practicii de concurență neloială, fie apelând la proceduri de urgență, pentru prevenirea unor pagube iminente, prin dispunerea încetării / interzicerii unei practici de concurență neloială până la soluționarea pe fond a cauzei.

Competența de soluționare a unor astfel de cereri (*i.e.* pe fondul cauzei sau apelând la procedura ordonanței președințiale) aparține tribunalului locului săvârșirii faptei sau în a cărui rază teritorială se găsește sediul pârâtului.

În cazul în care instanța a dispus încetarea, respectiv interzicerea practicilor de concurență neloială, iar hotărârea judecătorească prin care s-a dispus măsura a rămas definitivă, autoritatea națională de concurență va asigura, la cererea persoanei care a formulat cererea de chemare în judecată, publicarea pe pagina de internet proprie a unui comunicat, care trebuie să cuprindă:

sediul și celelalte date de identificare ale întreprinderii, practica de concurență neloială săvârșită, precum și măsurile dispuse de instanță. De asemenea, instanța poate dispune publicarea hotărârii judecătorești, total sau parțial, într-un ziar de largă circulație, pe cheltuiala persoanei vinovate.

Vezi întregul Legal Alert aici

Normele metodologice pentru aplicarea Codului fiscal și valoarea tichetelor de creșă

1. Modificarea Normelor metodologice pentru aplicarea Codului Fiscal

În *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 373 / 28.05.2015 a fost publicată **Hotărârea Guvernului nr. 367 / 2015 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 571 / 2003 privind Codul Fiscal,** aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 44 / 2004 (HG 367/2015).

a) Impozitul pe profit

– pentru aplicarea prevederilor art. 201 din Codul Fiscal (*i.e.* referitoare la regimul fiscal al dividendelor primite din statele membre ale Uniunii Europene), formele de organizare pentru persoanele juridice române, societăți – mamă, vor include și: societățile în nume colectiv, respectiv

societățile în comandită simplă.

b) Impozitul pe venit

- sunt introduse prevederi referitoare la modalitatea de acordare a scutirii de la plata impozitului pe venit pentru veniturile din activități independente, veniturile din salarii, veniturile din pensii precum și veniturile din activități agricole, silvicultură și piscicultură, realizate de persoanele fizice cu handicap grav sau accentuat;
- sunt introduse prevederi referitoare la modalitatea de aplicare a art. 641 din Codul Fiscal (*i.e.* recalcularea venitului realizat din cedarea folosinței bunurilor);
- sunt incluse în categoria veniturilor din alte surse: veniturile obținute de persoanele fizice sub forma bacșișului;
- se aduc modificări prevederilor pct. 209 referitoare la regularizarea impozitului pe salarii datorat în România pentru activitatea desfășurată în străinătate.

c) Taxa pe valoarea adăugată (TVA)

- se aduc clarificări condițiilor în care societățile pot constitui un grup fiscal unic în sensul TVA. Astfel se utilizează noțiunea de „asociat”, care o include și pe cea de „acționar”;
- este modificat exemplul de la punctul 161, alin. (3). Acesta se referă la modificarea cotei de TVA pentru o achiziție intracomunitară de alimente;
- în cazul operatorilor economici înregistrați în scopuri de TVA cf art. 153 din Codul Fiscal, bacșișul care rămâne la dispoziția operatorului economic, respectiv nu se distribuie salariaților, este supus cotei standard de TVA de 24%. TVA se determină prin procedeul sutei mărite;
- sunt aduse modificări pct. 23, alin 6 referitoare la aplicarea cotei reduse de TVA de 9% pentru tipurile de

cazare în structurile de primire turistică cu funcțiune de cazare;

- sunt menționate bunurile și codurile NC pentru care se aplică cota redusă de TVA de 9%. Totuși pentru livrarea / importul / achiziția intracomunitară a anumitor bunuri: anumite semințe, grăsimi și uleiuri, reziduuri și deșeuri ale industriei alimentare etc. (pct. 23, alin. 63), aplicarea cotei reduse de TVA se efectuează doar cu respectarea anumitor condiții;
- sunt incluse prevederi pentru situațiile în care sunt comercializate pachete care cuprind atât bunuri supuse cotei de TVA de 9%, cât și cotei de TVA de 24%;
- pentru băuturile alcoolice servite la restaurant sau oferite în cadrul serviciilor de catering se aplică cota de TV A de 24%. Orice combinație de băuturi alcoolice și nealcoolice, indiferent de concentrația alcoolică, este considerată băutură alcoolică.

d) Alte modificări se referă la;

- accize;
- contribuții sociale: prevederi referitoare la modul de stabilire a contribuţiei de asigurări sociale de sănătate în cazul persoanelor care nu se mai încadrează în categoriile de persoane exceptate de la plata acestei contribuții (art. 29620, alin. 1);
- impozitul pe construcții: sunt abrogate prevederile referitoare la lucrările de reconstruire, modernizare, consolidare, modificare sau extindere pentru clădirile închiriate, luate în concesiune, aflate în administrare ori în folosinţă. Prevederile HG 367/2015 intră în vigoare la data de **01.06.2015**.

2. Valoarea tichetelor de creșă

În *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 373 / 28.05.2015 a fost publicat **Ordinul Ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice nr. 1070**

/ 2015 privind stabilirea valorii sumei lunare indexate care se acordă sub formă de tichete de creșă, pentru semestrul I al anului 2015.

Începând cu luna **mai**, valoarea este de **440 RON**.

Vezi Tax Alert-ul aici

Studiul Deloitte“CE Private Equity Confidence”: Apetitul pentru investiții este în creștere

Aproape o treime dintre investitori cred că activitatea tranzacțională va crește în următorul an, arată cel mai recent studiu Deloitte CE Private Equity Confidence.

“Activitatea fondurilor de investiții prezente în România a fost relativ redusă comparativ cu celelalte țări din regiune”, a spus Hein van Dam, Partener Deloitte România. “Totuși, datorită indicatorilor macro-economici stabili și a activității de atragere de capital anticipate pentru următoarele 12 luni, suntem încrezători că România va deveni atractivă pentru fondurile de investiții mai ales în sectoare ca producție și IT”.

Potrivit studiului Deloitte, 43% dintre respondenți se așteaptă ca activitatea tranzacțională să se dubleze față de anul trecut. Acest lucru poate fi rezultatul noii runde de relaxare cantitavă a Băncii Centrale Europene, deoarece o treime dintre investitori sugerează că piața creditelor va fi mai lichidă.

Intenția privind atragerea de capital înregistrează cea mai mare rată de creștere de când Deloitte a lansat acest studiu, în 2003. Acesta mai arată că investitorii estimează că își vor distribui activitatea, în mod egal, între atragere de capital (30%), management al portfoliului (33%) și investiții noi (37%), în următoarele șase luni.

O altă concluzie pe care studiul o relevă este aceea că interesul pentru investiții în sectorul tehnologic a crescut la 20%, aproape de trei ori mai mult față de 2013. Companiile care activează în sectorul IT din România sunt și ele pe radarul investitorilor, prin afacerile de talie mondială cu care au cucerit lumea.

###

Numele Deloitte se refera la organizatia Deloitte Touche Tohmatsu Limited, o companie cu raspundere limitata din Marea Britanie, la firmele membre ale acesteia, in cadrul careia fiecare firma membra este o persoana juridica independenta. Pentru o descriere amanuntita a structurii legale a Deloitte Touche Tohmatsu Limited si a firmelor membre, va rugam sa accesati www.deloitte.com/ro/despre.

Deloitte furnizeaza servicii clientilor din sectorul public si privat in urmatoarele domenii profesionale – audit, taxe, consultanta, consultanta financiara – deservind numeroase industrii. Prin intermediul retelei sale globale de firme membre, care activeaza in peste 150 de tari, Deloitte pune la dispozitia clientilor sai resursele internationale precum si priceperea locala pentru a-i ajuta sa exceleze indiferent de

locul in care acestia isi desfasoara activitatea. Obiectivul celor 200.000 de profesionisti din Deloitte este acela de a deveni un standard de excelenta.

Deloitte România promovează doi parteneri

Deloitte România anunță promovarea a doi parteneri ca rezultat al performanțelor profesionale de excepție. Andrei Ionescu, coordonator al practicii de Servicii de Evaluare a Riscurilor (ERS) și Vlad Boeriu, specializat în taxe indirecte, devin parteneri de la 1 iunie 2015.

“Îi felicit pe cei doi lideri tineri pentru promovarea lor ca parteneri. Amândoi au avut evoluții profesionale spectaculoase în ultimii ani, contribuind la creșterea business-ului și a echipelor lor, demonstrând totodată că sunt extrem de motivați”, a spus Ahmed Hassan, Country Managing Partner Deloitte România. “Ștacheta pentru a deveni partener este foarte ridicată la Deloitte, am încredere că atât Andrei cât și Vlad vor continua să servească drept modele pentru echipele lor și să ofere cele mai bune servicii clienților noștri”.

Andrei Ionescu, 39 ani, s-a alăturat Deloitte ca manager în 2006. Cu o experiență de peste 15 ani în servicii profesionale de consultanță în evaluarea riscurilor, Andrei coordonează departamentul ERS de cinci ani. Sub

conducerea sa, departamentul a crescut de la 10 la 30 de oameni, iar veniturile generate de ERS au crescut cu 15-20% pe an în ultimii doi ani.

Andrei are o experiență vastă în managementul riscului și securitatea informațiilor. De la angajarea sa la Deloitte, a coordonat numeroase proiecte din zona serviciilor de risc în România, Bulgaria, Albania și Orientul Mijlociu, în industrii ca sector public, telecomunicații și servicii bancare. Andrei a absolvit Academia de Studii Economice și deține diverse certificări în domeniu. Înainte de a se alătura Deloitte, a lucrat pentru companii importante din industria telecomunicațiilor.

Vlad Boeriu, 34 ani, s-a alăturat Deloitte în 2004 pe poziția de consultant taxe și a evoluat rapid de la consultant junior la partener. Vlad a jucat un rol important în construirea practicii de taxe indirecte, alături de Pieter Wessel, senior tax partner Deloitte România.

Sub conducerea lor, serviciul de taxe indirecte al Deloitte a crescut cu peste 40% în ultimii trei ani, astfel că echipa de 30 de oameni a devenit una din cele mai puternice din țară.

Vlad are experiență în planificarea TVA și a asistat numeroase companii cu privire la conformitatea și optimizarea TVA. Totodată are experiență vastă în asistarea și reprezentarea clienților în cadrul inspecțiilor fiscale, a contestațiilor și a fazelor litigioase.

Vlad este consultant fiscal certificat și absolvent al Facultății Internaționale de Business de la Academia de Studii Economice. El are un Masterat în legislație europeană în

domeniul fiscalității și a urmat cursurile unui Executive MBA.

###

Numele Deloitte se refera la organizatia Deloitte Touche Tohmatsu Limited, o companie cu raspundere limitata din Marea Britanie, la firmele membre ale acesteia, in cadrul careia fiecare firma membra este o persoana juridica independenta. Pentru o descriere amanuntita a structurii legale a Deloitte Touche Tohmatsu Limited si a firmelor membre, va rugam sa accesati www.deloitte.com/ro/despre.

Deloitte furnizeaza servicii clientilor din sectorul public si privat in urmatoarele domenii profesionale – audit, taxe, consultanta, consultanta financiara – deservind numeroase industrii. Prin intermediul retelei sale globale de firme membre, care activeaza in peste 150 de tari, Deloitte pune la dispozitia clientilor sai resursele internationale precum si priceperea locala pentru a-i ajuta sa exceleze indiferent de locul in care acestia isi desfasoara activitatea. Obiectivul celor 200.000 de profesionisti din Deloitte este acela de a deveni un standard de excelenta.

Barometrul Bancar ARB & EY, ediția 2015

- **Aproximativ 85% din bănci se așteaptă la o intensificare a inițiativelor de promovare a creșterii față de numai 55% în 2014.**
- **Peste 80% din bănci anticipează ca cheltuielile cu provizioanele de risc de credit să nu crească sau chiar să scadă (40%). Procentul celor care se așteaptă la o**

scădere semnificativă a crescut la 27% (față de 5% în 2014).

- **Peste 90% din bănci se așteaptă ca rezultatele financiare să se îmbunătățească, față de 80% în 2014.**
- **Cadrul legislativ al insolvenței (inclusiv aplicarea lui) este în continuare principalul aspect care descurajează creditarea considera 95% din bănci, cu 10 puncte procentuale mai mult ca în 2014.**

Bancherii anticipează intensificarea activității de creditare (77%) și îmbunătățirea performanței financiare a principalelor linii de servicii, în speța Retail (80%) și în Corporate banking (62%), conform estimărilor pentru anul acesta cuprinse în **Barometrul Bancar ARB & EY 2015**.

EY România a realizat, în baza unui parteneriat cu Asociația Română a Băncilor (ARB), cea de a doua ediție a indicelui industriei bancare denumit **Barometrul Bancar ARB & EY** prin intermediul unui chestionar derulat cu conducerile băncilor membre ale ARB. La ediția din acest an a sondajului au participat bănci totalizând o cotă de piață în funcție de active de aproximativ 90%.

"*Barometrul Bancar ARB & EY este un instrument valoros de benchmarking care reflectă modul în care conducătorii din sistemul bancar anticipează evoluția pe următoarele 12 luni a mediului economic, mediului legislativ și de reglementare, a tendințelor și așteptărilor clienților, respectiv implicațiile acestor evoluții asupra instituțiilor pe care le conduc* ", a declarat Sergiu Oprescu, Președintele Consiliului Director al ARB.

Aproximativ 77% din bănci anticipează intensificarea activității de creditare și, deși acesta este ceva mai puțin decât în 2014 (80%), procentul celor care se așteaptă la o creștere semnificativă a creditării s-a dublat față de anul 2014. Așteptările sunt mai optimiste decât în restul țărilor europene acoperite de studiu unde doar 51% au astfel de

așteptări. Cadrul legislativ al insolvenței și aplicarea lui este în continuare principalul aspect care descurajează creditarea pentru 95% din bănci, cu 10 puncte procentuale mai mult ca în 2014.

“*Băncile preconizează relaxarea parțială a politicilor de creditare în sectoare precum Industria, Agricultura, Sănătate și pe segmentul IMM-urilor, dar există în continuare aspecte care descurajează sau cresc costul creditării în condițiile în care creditarea este la cel mai scăzut nivel din regiune relativ la PIB. Modificările aduse cadrului legislativ al insolvenței nu sunt suficiente în lipsa unei schimbări semnificative în ceea ce privește aplicarea lui. Problemele întâmpinate de bănci în această privință reprezintă principalul aspect care descurajează creditarea companiilor*”, a declarat Radu Grațian Ghețea, Președintele de onoare al ARB.

Segmentul IMM-urilor și Sănătatea, Industria și IT-ul au fost menționate și de studiul european ca fiind sectoarele/ segmentul în care politicile de creditare mai degrabă se vor relaxa. Atât în România cât și în restul țărilor acoperite de studiu, construcțiile, sectorul imobiliar comercial și transporturile au fost sectoarele pentru care bancherii se așteaptă la restricții suplimentare.

Peste 80% din bancheri se așteaptă la o îmbunătățire a performanței financiare a liniei de servicii Retail banking, procentul fiind mai optimist decât în anul 2014 când 67% anticipau o îmbunătățire. În privința Corporate banking, aproximativ 62% din bănci se așteaptă la o îmbunătățire puțin sub nivelul de 67% din 2014, însă având în vedere natura studiului o diferență de doar 5% înseamnă mai degrabă că optimismul bancherilor a rămas neschimbat față de anul trecut.

„Momentan, nu pentru toate băncile performanța financiară se măsoară în rentabilitatea capitalurilor. Astfel, pentru multe din bănci așteptările de îmbunătățire a performanței nu înseamnă că vor deveni profitabile în 2015 ci mai degrabă că vor reduce substanțial pierderile, eventual vor avea un mic profit sau pur și simplu că vor crește baza de active ca premiză a îmbunătățirii performanței financiare. Doar câteva bănci vor avea în 2015 o profitabilitate apropiată de nivelul așteptărilor acționarilor", a spus Gelu Gherghescu, Partener EY Assurance & Advisory Services.

Aproximativ 85% din bănci anticipează o intensificare a inițiativelor de promovare a creșterii față de numai 55% în 2014. Acest procent este semnificativ mai mare decât în restul țărilor europene acoperite, unde numai 59% au astfel de așteptări.

Pe zona de retail peste 90% din bănci anticipează o creștere a cererii de credite imobiliare, dublu față de 2014 când doar 41% estimau o creștere. În plus, aproximativ 24% se așteaptă chiar la o creștere semnificativă a cererii pentru credite imobiliare. Și în cazul creditelor de consum, peste 80% din bancheri se așteaptă la o creștere a cererii față de 65% în sondajul din 2014.

Într-o proporție de 70% băncile anticipează creștere și în privința cererii de creditare pentru clienți persoane juridice, dar ceva mai puțin decât în 2014 când 80% aveau astfel de așteptări. Totusi, în ce privește produsele de hedging, procentul celor care se așteaptă la creșteri este de 61%, mai mare decât în 2014 când era de 44%.

Peste 80% din bănci se așteaptă ca cheltuielile cu

provizioanele de risc de credit să nu crească, iar dintre acestea 40% preconizează chiar o scădere. Procentul este similar cu 2014, dar ponderea celor care se așteaptă la o scădere semnificativă a crescut la 27% (față de 5% în 2014). "*Trendul european este diferit, ceva mai multe bănci decât în 2014 așteptându-se la o creștere a cheltuielilor cu provizioanele. Dat fiind recentul exercițiu de evaluare a calității activelor (AQR), această așteptare este explicată în principal de pregătirea tranziției la noul standard de raportare financiară IFRS 9. Pentru marea majoritate a portofoliilor și a băncilor implementarea noilor cerințe va duce la creșterea provizioanelor*", a precizat Gelu Gherghescu.

Deși se așteaptă ca veniturile nete din dobânzi și veniturile nete din comisioane să nu crească, un procent mare de bănci (peste 90%) anticipează că rezultatele financiare să vor îmbunătăți. Această previziune, mai optimistă decât cea privind evoluția cheltuielilor cu provizioanele, se explică prin faptul ca, deși îmbunătățirea vine în principal din reducerea costului riscului, în multe din cazuri aceasta va însemna trecerea de pe pierdere pe un uşor profit.

"*Este foarte important ca rezultatele băncilor să se îmbunătățească contribuind astfel la capitalizarea acestora și implicit la creșterea apetitului de creditare. În absența unor perspective de profitabilitate similare cu cele ale sectoarelor bancare performante din regiune capitalul nu are nicio motivație să rămână și cu atât mai puțin să vină în sectorul bancar românesc*", a subliniat Gelu Gherghescu.

Gestionarea riscurilor, în special Riscul reputațional, respectiv Conformarea cu reglementările pe zona consumatorilor ocupă primele 3 locuri pe agenda bancherilor, chiar cu procente în creștere față de 2014. Simplificarea proceselor și automatizarea rămâne importantă dar coboară câteva poziții pe agenda bancherilor față de 2014.

Se intensifică așteptările privind consolidarea sectorului

bancar atât pe termen scurt cât și pe termen mediu. Aproximativ 50% din bancheri se așteaptă la o consolidare de anvergură medie în următoarele 12 luni (față de numai 24% în 2014) în timp ce la orizontul următorilor 3 ani, 41% din banci estimează o consolidare de mare anvergură cu mult peste procentul de 14% din 2014.

Băncile sunt mai interesate decât în 2014 de vânzarea de active, procentul celor care iau în considerare acest aspect ajungând la 59%, dublu față de anul trecut, însa în majoritatea cazurilor este vorba de credite neperformante. A crescut totuși la 14% procentul băncilor care sunt interesante de Parteneriate și Joint ventures, dar se plasează cu mult sub nivelul indicat de studiul european (34%).

Aproximativ 55% din bănci se așteaptă să reducă ușor numărul de angajați, mai mult decât în 2014 când doar 29% din bănci făceau astfel de previziuni. Totuși se estimează că cheltuielile cu remunerarea angajaților nu vor scădea în peste 80% din bănci și chiar vor crește în 32% din acestea.

***

Despre ARB

Constituită în mai 1991 ca asociaţie profesională, Asociația Română a Băncilor are în prezent 39 de membri, instituții de credit cu capital majoritar privat sau de stat, sucursale și reprezentanțe ale unor bănci străine. Asociația Română a Băncilor concentrează întreaga industrie bancară din România, fiind vocea sectorului bancar în relația cu autoritățile române, Fondul Monetar Internațional, Comisia Europeană, Banca Mondială și alte organisme interne și internaționale. Prioritățile industriei bancare vizează menținerea rolului sistemului bancar de principal finanțator al economiei României cu asigurarea stabilității și credibilității sectorului bancar. Sistemul bancar românesc finanţează preponderent economia românească, asigurând aproximativ 92%

din totalul finanţărilor acordate de sistemul financiar românesc. Sectorul bancar din România, care deservește milioane de clienți, s-a dovedit a fi rezilient pe perioada crizei, nefiind nevoie de sprijin din fonduri publice pentru susținerea acestuia. ARB este membră a Federaţiei Bancare Europene din anul 1992 (cu drepturi depline din 2007), a Consiliului European al Plăţilor, a Federaţiei Ipotecare Europene şi în 26 de organisme naționale lucrative privind dezvoltarea și perfecționarea cadrului economic. Pentru aceasta, comunitatea bancară pune la dispoziție peste 800 de specialiști care participă la cele 23 de comisii tehnice ale ARB.

Despre EY România

EY este una dintre cele mai mari firme de servicii profesionale la nivel global, cu 190.000 de angajaţi în 728 de birouri din 150 de ţări şi venituri de aproximativ 25,8 miliarde de USD în anul fiscal încheiat la 30 iunie 2013. Reţeaua noastră este cea mai integrată la nivel global, iar resursele din cadrul acesteia ne ajută să le oferim clienţilor servicii prin care să beneficieze de oportunităţile din întreaga lume. În România, EY este unul dintre liderii de pe piaţa serviciilor profesionale încă de la înfiinţare, în anul 1992. Cei peste 500 angajaţi din România şi Republica Moldova furnizează servicii integrate de audit, asistenţă fiscală, asistenţă în tranzacţii şi servicii de asistenţă în afaceri către companii multinaţionale şi locale. Avem birouri în Bucureşti, Cluj-Napoca, Timişoara, Iaşi şi Chişinău. Pentru mai multe informaţii, vizitaţi pagina noastră de internet: www.ey.com.

Studiu global EY: Echilibrul între viața profesională şi viața privată costă scump Generația Y

La nivel global, o treime din angajaţii cu normă întreagă declară că gestionarea raportului viață profesională-viaţă privată a devenit tot mai dificilă în ultimii cinci ani, se arată în studiul EY „*Work-life challenges across generations*”. Principalul motiv este acela că “salariul nu a crescut foarte mult, însă cheltuielile da”.

Derulat în rândurile unui număr de aproximativ 9.700 de angajaţi cu normă întreagă din companii de dimensiuni diferite din SUA, Germania, Japonia, China, Mexic, Brazilia, India şi Marea Britanie studiul are la bază criterii care ţin de geografie, generaţie, sex, statut parental şi o comparaţie manageri versus non-manageri.

Studiul a fost realizat în contextul în care, în prezent, poziţiile manageriale se transferă către generaţiile mai tinere, pentru a identifica provocările cu care se confruntă angajaţii din diverse companii în ţara lor.

Analiza a vizat în mod special generaţia Y, care se confruntă cu o “furtună perfectă” provocată de creşterea dramatică a responsabilităţilor individuale generate de ocuparea unor funcții manageriale, simultan cu transformarea lor în părinţi.

Având în vedere că aceşti tineri care sunt și părinţii sunt supuşi unor presiuni tot mai mari, studiul a urmărit să evidenţieze ce își doresc angajaţii de la un loc de muncă şi de ce renunţă la el, de ce rămân acolo şi cum diferă aceste motivaţii în funcţie de generaţie.

Iată **principalele trei concluzii** ale studiului EY „*Work-life challenges across generations*”:

- La nivel global, aproximativ 50% dintre manageri muncesc peste 40 de ore pe săptămână şi patru din zece declară că numărul de ore suplimentare a crescut în ultimii cinci ani, cele mai multe creșteri fiind înregistrate în rândul generației Y care sunt și părinți.
- Principalele constrângeri care domină provocările legate de raportul viață profesională-viaţă privată sunt: salariile stagnante, cheltuielile în creștere, numărul de ore petrecute la muncă şi creşterea numărului de responsabilităţi la muncă şi acasă.
- Aproximativ jumătate dintre respondenții care fac parte din generaţia Y şi din generaţia X au menționat drept cauză creşterea responsabilităţilor la locul de muncă iar, mai mult de 40%, creşterea responsabilităţilor față de familie.

Andreea Mihnea, director HR, EY România, explică:

„Suntem în era lui „vreau” şi tot ceea ce ne înconjoară face să pară că răspunsul la „vreau” nu are cum să fie altul decât pozitiv. Suntem bombardați cu posibilităţi atât în sfera profesională, cât şi în cea privată, iar opțiunile de carieră acum sunt nu doar mai prezente şi mai variate, ci şi mai puternic promovate pe multele canale de informare actuale.

Pericolul generației Y este tentația şi relația acesteia cu sinele sau, mai precis, cu percepția de sine a fiecăruia. Această percepţie pierde teren în faţa exteriorului şi ne trezim cu un EU avid de maximum de satisfacții pe care ni le dorim cu un efort cât mai rezonabil. În această cheie văd concluziile acestui studiu, cu rezultate mai mult decât rezonabile la nivel de așteptări ale generației Y faţă de angajatorii lor.

Este normal să vrei o viață echilibrată, să te poți bucura de timp liber şi de bucurii împărtășite cu cei dragi. Este rezonabil să vrei toate aceste lucruri. Este uman. În același timp, orice alegere înseamnă şi o renunțare. Orice aspirație la o carieră împlinită înseamnă un angajament de a renunța la o parte din aceste lucruri care sunt normale, în favoarea altor beneficii.

Pledez pentru ideea că, deși fiecare angajator înțelege aceste așteptări, el nu îşi poate asuma toate efectele alegerilor individuale. Pledez pentru o relație echilibrată şi matură între alegerile şi așteptările pe care le avem. Dacă le accelerăm pe amândouă în același timp putem risca să creăm noi înșine premisele pentru a nu fi înțeleși.”

Gestionarea raportului viață profesională-viaţă privată este tot mai dificilă

Principalul motiv pentru care unu din trei angajaţi cu normă întreagă spune că a devenit mai greu de gestionat raportul viață profesională-viaţă privată în ultimii cinci ani este acela că “salariul nu a crescut foarte mult, însă cheltuielile

da”. Acest motiv a fost strâns legat de “responsabilităţile mele de la locul de muncă au crescut”. Celelalte cinci motive principale includ: creșterea responsabilității față de familie, creşterea numărului de ore suplimentare şi apariţia copiilor în viaţa persoanelor intervievate.

Alte rezultate la acest capitol:

- La nivel global, generațiile mai tinere au constatat o creștere mare a numărului de ore suplimentare în ultimii cinci ani, perioadă care a coincis cu accesul multora la poziţii manageriale şi în care și-au întemeiat familii. 47% dintre managerii aparţinând generaţiei Y au raportat o creştere a numărului de ore lucrate comparativ cu 38% dintre managerii aparţinând generaţiei X (1965-1980) şi 28% dintre managerii aparţinând generaţiei „*baby boomers*” (1946-1964).
- Dintre cei care ocupă poziţii manageriale, părinţii care lucrează cu normă întreagă (41%) au declarat că le-a crescut numărul de ore lucrate în ultimii cinci ani, faţă de 37% dintre cei care nu sunt părinţi.
- Angajaţii cu normă întreagă din Germania şi Japonia sunt cei mai predispuşi să afirme că gestionarea raportului viață profesională-viaţă privată a devenit mai dificilă, însă la fel susţin şi un sfert din angajaţii americani. Ţările unde cei care sunt părinţii consideră cel mai greu de gestionat raportul viață profesională-viaţă privată sunt Germania, Marea Britanie, India şi SUA.

Principalele motive ale demisiei: creşteri salariale minimale, lipsa oportunităţilor de promovare, număr excesiv de ore suplimentare

Având în vedere contextul în care multe companii încearcă să-şi păstreze angajaţii pe măsură ce condiţiile macroeconomice se îmbunătăţesc – iar tot mai mulţi tineri din generaţia Y ajung să ocupe poziţii manageriale şi devin părinţi – studiul EY a căutat să identifice principalele motive pentru care

angajaţii cu normă întreagă renunţă la locul de muncă. Cele mai importante cinci motive rezultate au fost: creşteri salariale minimale, lipsa oportunităţilor de avansare în carieră, număr excesiv de ore suplimentare lucrate, un mediu de lucru care nu încurajează lucrul în echipă şi un manager care nu permite un program de lucru flexibil.

Alte rezultate la acest capitol:

- Prejudecata angajatorilor și a colegilor că indivizii care au un program flexibil sau îşi iau concedii vor suferi consecinţe privind cariera, lipsa totală de flexibilitate la locul de muncă, inclusiv a opţiunii de a face naveta şi prea multe călătorii de lungă durată în interes de serviciu.
- Părinţii sunt mai predispuşi decât cei care nu sunt părinţii să menţioneze lipsa oportunităţilor de promovare ca motiv de demisie, demonstrând astfel că își doresc să avanseze în carieră după ce au copii.

Ce îşi doresc angajaţii de la locul de muncă?

După salarii şi pachetele de beneficii, principalele cinci lucruri menţionate de angajaţi ca fiind foarte importante pentru un potențial loc de muncă sunt: “să am un program de lucru flexibil şi să dispun în acelaşi timp de aceleași șanse de promovare”, strâns legat de “să pot lucra alături de colegii mei, inclusiv şeful meu, care să îmi sprijine eforturile de a munci flexibil”, menționat de 74%. Alte beneficii legate de flexibilitate căutate de angajaţii cu normă întreagă sunt: un program de lucru informal, flexibil, atunci când are nevoie, concedii parentale plătite şi un număr rezonabil de ore suplimentare lucrate.

Alte rezultate la acest capitol:

- La nivel global, cei din generaţia Y sunt mai predispuşi decât cei care aparţin altor generaţii să declare că e important să primească concedii parentale plătite sau

subvenţii pentru îngrijirea copilului.

- Un rezultat interesant a fost acela că două treimi din angajaţii cu normă întreagă ar prefera să se poată reloca mai aproape de familie decât să beneficieze de reducerea numărului de deplasări în interes de serviciu, subvenții pentru îngrijirea copiilor, posibilitatea de a închide mesageria electronică şi apelurile telefonice atunci când au nevoie de timp pentru altceva şi de a lucra de acasă.

Impactul economiei asupra căsniciei, muncii, educaţiei şi planificării familiale

În ultimii cinci ani, condiţiile economice au jucat un rol semnificativ în peisajul provocărilor cu care se confruntă angajaţii cu normă întreagă şi au afectat în diverse moduri viața privată a acestora.

- Peste 20% din angajaţi îşi încurajează partenerul de viaţă să se întoarcă la locul de muncă şi 25% dintre ei şi-au îndemnat partenerul de viaţă să nu demisioneze sau să nu-şi reducă numărul de ore lucrate pentru un echilibru mai bun al raportului viață profesională-viaţă privată.
- Aproximativ 23% din angajaţi au decis să nu mai aibă alţi copii, iar 20% au amânat decizia de a avea şi alţi copii.
- Căsniciile au fost şi ele afectate. Condiţiile economice au determinat aproape unu din șase angajaţi cu normă întreagă să divorţeze sau să se separe de partener şi aproape încă o şesime să amâne obţinerea unui divorţ.
- Aproximativ unu din cinci angajaţi cu normă întreagă au fost obligaţi să întrerupă sau să amâne urmarea unor programe educaţionale sau au declarat că le-a fost redusă capacitatea de a plăti pentru educaţia copiilor lor.

Andreea Mihnea, director HR, EY România, adaugă: *„Conținutul*

studiului este extrem de relevant pentru toți liderii care își doresc să lucreze cu oameni mulțumiți și productivi. Până acum, majoritatea studiilor legate de acest element cheie al organizațiilor de astăzi – mediul multi-generațional – au acoperit în special țări mari sau foarte relevante la nivel global. Ne propunem să aflăm cum se reflectă exact aceste percepții în spațiul românesc și vom lansa un studiu similar strict pentru piața muncii din România, care va releva aspectele concrete pe care trebuie să le adresăm aici de acum înainte. Vom publica rezultatele studiului pentru România în vara acestui an."

Pentru a afla mai multe informații, vizitați www.ey.com/globalgenerations, sau participați la discuțiile din social media cu ajutorul hashtag-ului #GenerationGo.

Despre studiu

Sondajul EY a fost derulat online, de către Harris Poll, în numele EY, între 20 noiembrie 2014 și 14 ianuarie 2015 în rândul a 9.699 de adulți cu vârste cuprinse între 18 și 67 de ani, angajați cu normă întreagă în diverse companii din SUA, Marea Britanie, India, Japonia, China, Germania, Mexic și Brazilia. Eșantioanele au fost de aproximativ 1.200 persoane per țară (SUA – 1.208, Marea Britanie – 1.202, Germania – 1.209, India – 1.219, Brazilia – 1.208, Mexic – 1.206, Japonia – 1.228 și China -1.219). Toate cercetările și sondajele prin eșantionare, indiferent că folosesc sau nu eșantionarea probabilistică, sunt supuse mai multor surse de eroare, adesea imposibil de cuantificat sau estimat, cum ar fi eroarea de eșantionare, eroarea de acoperire, erori asociate cu non-răspunsuri, erori asociate cu modul de alcătuire al întrebărilor și opțiunile de răspuns, ponderările și ajustările post-cercetare. Drept urmare, Harris Poll evită termenii "marjă de eroare", deoarece aceștia generează confuzie. Tot ce se poate calcula efectiv sunt erorile de eșantionare posibile cu probabilități diferite pentru eșantioane pure, neponderate și aleatorii, cu rată de răspuns

de 100%. Acestea din urmă sunt doar teoretice, deoarece niciun sondaj nu reuşeşte să se apropie de un asemenea ideal.

****

Despre EY România

EY este una dintre cele mai mari firme de servicii profesionale la nivel global, cu 190.000 de angajaţi în peste 700 de birouri din 150 de ţări şi venituri de aproximativ 27,4 miliarde de USD în anul fiscal încheiat la 30 iunie 2014. Reţeaua noastră este cea mai integrată la nivel global iar resursele din cadrul acesteia ne ajută să le oferim clienţilor servicii prin care să beneficieze de oportunităţile din întreaga lume. În România, EY este unul dintre liderii de pe piaţa serviciilor profesionale încă de la înfiinţare, în anul 1992. Cei peste 500 angajaţi din România şi Republica Moldova furnizează servicii integrate de audit, asistenţă fiscală, asistenţă în tranzacţii şi servicii de asistenţă în afaceri către companii multinaţionale şi locale. Avem birouri în Bucureşti, Cluj-Napoca, Timişoara, Iaşi şi Chişinău. EY România s-a afiliat în 2014 singurei competiții de nivel mondial dedicată antreprenoriatului, EY Entrepreneur Of The Year. Câștigătorul ediției locale reprezintă România în finala mondială ce are loc în fiecare an în luna iunie la Monte Carlo. În finala mondială se acordă titlul World Entrepreneur Of The Year. Pentru mai multe informaţii, vizitaţi pagina noastră de internet: www.ey.com.